

СТАНОВИЩЕ

От проф. Димитър Петров Михайлов, доктор
на дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“
в професионално направление 7.6 „Спорт“
на тема: **“Влияние на заниманията по физическо възпитание и спорт
върху физическата дееспособност на деца със специални
образователни потребности”**

Автор: Первин Топташ Демирджи

Научен ръководител: проф. Росица Църова, доктор

Един от особено важните въпроси пред обществото е въпросът, свързан със социалната адаптация на хората със специални образователни потребности. Когато този въпрос засяга децата, то процесите на тяхното адаптиране добива особено значение. В този смисъл дисертационният труд на Первин Демирджи придобива изключителна актуалност.

Представеният за обсъждане дисертационен труд е написан в обем от 152 страници и съдържа следните основни раздели:

- Постановка на проблема
- Цел, задачи и методика на изследването
- Анализ на резултатите
- Изводи и препоръки

Освен тези основни раздели дисертационният труд съдържа въведение, ползвана литература и приложения.

Труд е онагледен с 30 таблици и 41 фигури, които подпомагат за по-доброто възприемане на текста. Приложената библиографска справка включва 126 научни публикации, дисертационни трудове и монографии.

Дисертационният труд започва с въведение, което е кратко и насочва към изследвания проблем.

Първият основен раздел, озаглавен „Постановка на проблема“, е разработен в пет (5) подраздела. В първите два подраздела докторантката анализира особеностите в развитието на детския организъм, както и мястото на физическото възпитание и спорта в основната образователна степен. Това, което прави впечатление в тези два подраздела, е богатото библиографско проучване, което е направила докторантката. В следващите три (3) подраздела докторантката насочва вниманието си към проблемите и потребностите на деца със специални образователни потребности и заниманията им с физическа активност и спорт. И трите подраздела определям като теоретична новост, като с най-висока стойност е подраздел 1.5. „Особености на приобщаващото образование“, в който са обобщени данни за състоянието на проблема в Р.Турция. В края на подраздела е изведена и работната хипотеза на дисертационния труд.

Вторият основен раздел „Цел, задачи и методика на изследването“ започва с добре формулирана цел. Подходите за нейното реализиране са обосновани в 7 задачи. Изведени са предметът и обектът на изследване. Участващите в изследването лица са 166, от които 99 учители и 67 ученици, разделени в експериментална и контролна група. Отделно децата със специални потребности са разделени в 4 групи в зависимост от уврежданията. На високо ниво е разработен подраздела „Методи на изследване и показатели“. Описани са 11 показателя, както и тестовете, с които са снети. Много добре е описан проведеният педагогически експеримент.

Математико-статистическите методи, които е използвала докторантката, са надеждни и са спомогнали за добрия анализ на резултатите.

Третият основен раздел „Анализ на резултатите“ е разработен в шест (6) подраздела. Интерес за теорията представляват данните, снети от учителите в Р.Турция относно проблемите по физическо възпитание и спорт с деца с увреждания. В следващите два подраздела (3.2. и 3.3.)

докторантката анализира получените резултати преди експеримента на момчета и момичета без и със специални образователни потребности.

Интерес за науката и практиката представляват данните от направения сравнителен анализ в подраздели 3.4; 3.5 и 3.6. използвайки адекватно математико-статистическите методи, докторантката стига да заключението, че приобщаващото обучение е изключително важно за развитието на деца със СОП. Разработените оптимизационни модели ще подпомогнат работата на учителите по физическо възпитание и спорт.

Дисертационният труд завършва с изведени шест (6) извода и три (3) препоръки за практиката.

На края на моя анализ искам да обобща:

Дисертационният труд на Первин Димирджи притежава научно-теоретична новост и практическа приложимост.

Представената от докторантката документация, необходима за провеждане на защитата, е коректно попълнена. Докторантката е представила 6 публикации.

В дисертационния труд не са открити форми на плагиатство.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Имайки предвид горе изложеното, считам, че дисертационният труд съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален научен принос. С разработения дисертационен труд докторантката показва, че притежава знания и способности за самостоятелни научни изследвания.

С убеденост предлагам на членовете на научното жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на Первин Топташ Демирджи в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“ в професионално направление 7.6 „Спорт“.

Изготвил: .....

проф. Д. Михайлов, доктор